

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рж1 г 11/2023
12.10.2023. године
Београд

Врховни суд, судија Марина Милановић, одређена Годишњим распоредом послова у смислу члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник РС", бр. 40/15), у поступку заштите права на суђење у разумном року предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Жарко Баришић, адвокат из ..., одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 г 38/23 од 26.06.2023. године, донео је 12.10.2023. године,

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба предлагача и потврђује решење Апелационог суда у Београду Р4 г 38/23 од 26.06.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 38/23 од 26.06.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор предлагача да се утврди да је предлагачу у предмету Апелационог суда у Београду Гж 7371/20 повређено право на суђење у разумном року и наложи поступајућем судији да у најкраћем року предузме све процесне радње које ће делотворно убрзати поступак. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев подносиоца приговора за накнаду трошкова поступка.

Против наведеног решења, предлагач је изјавио благовремену жалбу из свих законом прописаних разлога, са предлогом да председник Врховног суда усвоји жалбу у целости, преиначи решење Апелационог суда у Београду Р4 г 38/23 од 26.06.2023. године или да одлучи о приговору и трошковима жалбеног поступка који су настали за подносиоца жалбе.

Одлучујући о жалби на основу одредбе члана 16, 18. и 20 став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/15) у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о панпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр. 25/02 ... („Службени гласник РС“, бр. 65/95...55/14), члана 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), на чију примену упућује одредба члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року и одредбе члана 92.

Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), Врховни суд је утврдио да је жалба предлагача неоснована.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1. - 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које Врховни суд, као другостепени суд у овом поступку, пази по службеној дужности.

Према разлозима побијаног решења, предлагач је приговор ради убрзавања поступка том суду поднео 14.06.2023. године, наводећи да је 11.09.2018. године предлагач, као тужилац, поднео тужбу Трећем основном суду у Београду, против тужене „Директне банке“ АД Крагујевац и заведен је под Гж 7371/2020; одлука о жалбама парничних странака није донета у време одлучивања о приговору предлагача који је поднет 14.06.2023. године.

На основу навода из приговора предлагача, Апелациони суд у Београду је, без испитног поступка, а с обзиром на трајање поступка које је у приговору наведено, оценио да је приговор предлагача неоснован. По оцени Апелационог суда у Београду, у конкретном случају, судски поступак на који се односи приговор предлагача се, с обзиром на предмет спора не сматра хитним, па у том смислу не постоји разлог који би евентуално указивао на потребу одступања од правног стандарда, установљеног у пракси Европског суда за људска права, а прихваћеној и у пракси судова Републике Србије, по којој до повреде права на суђење у разумном року долази када поступак траје дуже од три године у једној инстанци, пет година у две инстанце и 6 година уколико има места тростепеном одлучивању. Пошто од дана подношења иницијалног акта нису протекли прихваћени рокови услед чијег протока би евентуално могло да дође до повреде права подносиоца приговора на суђење у разумном року, Апелациони суд у Београду налази да право подносиоца приговора на заштиту права на суђење у разумном року, у овој фази поступка, није повређено, посебно када се има у виду да последица непоштовања инструкционих рокова не доводи аутоматски до утврђења повреде права на суђење у разумном року.

Код утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног суда, правилно је Апелациони суд у Београду закључио да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року имајући у виду да предлагач није доказао да се ради о хитном поступку који, до момента подношења приговора ради убрзавања поступка, 14.06.2023. године, а од дана подношења тужбе 11.09.2018. године, у две судске инстанце траје четири године и девет месеци, што значи да је с обзиром на трајање поступка, приговор предлагача неоснован.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Закон о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), у одредби члана 10. став 1. прописује да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ“-међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005, 7/2005... („Службени гласник РС“-међународни уговори, бр. 12/2010, 10/2015), у одредби члана 6. став 1. прописује да свако током одлучивања о његовим грађанским правима или обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну јавну расправу, у разумном року, пред независним и непристрасним судом образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року, уважавају се све околности предметног случаја, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовање редоследа решавања предмета и законски разлози за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Разумна дужина трајања судског поступка представља оптимално потребно време да се одлучи о праву странке које је спорно, да би се отклонила неизвесност, а странка добила сазнање да ли јој спорно право припада или не, чиме се обезбеђује и правна сигурност странака.

Међутим, оптимално потребно време за окончање поступка је релативно јер се процењује у сваком конкретном случају, на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања у судском поступку, понашања подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року, поступање суда, природе захтева односно значаја предмета спора за подносиоца захтева. Случајеви који, према својим околностима, имају посебан значај за подносиоца приговора или за њега постоји ризик због одуговлачења поступка, захтевају нарочиту марљивост у поступању односно посебну и изузетну хитност те се и реално краће време трајања поступка може сматрати неразумним.

У конкретном случају предлагач није доказао да се сматра хитним судски поступак на који се односи његов приговор с обзиром на предмет спора. Приоритетни предмети у којима се захтева посебна хитност у поступку, кроз праксу Европског суда за људска права су: радни спорови и спорови у вези са остваривањем права на пензију или инвалиднину; породични спорови; поступци ради накнаде штете жртвама несреће; предмети који се односе на кривичне поступке и лица у притвору; предмети који се односе на полицијско насиље и предмети који су хитни због личног својства подносиоца (лица са инвалидитетом, потпуно или делимично лишена пословне способности, лица која болују од неизлечиве болести или су у поодмаклом животном добу). Приоритетним предметима такође се сматрају они где би за подносиоца представке могла да настане ненадокнадива штета, а ништа од горе наведеног, у овом поступку није случај. Укупно трајање поступка од четири године и девет месеци, од дана подношења тужбе суду до дана подношења приговора ради убрзавања поступка, није неразумно дуго, те је правилан закључак Апелационог суда у Београду да је, с обзиром на трајање поступка које је наведено у приговору, приговор подносиоца очигледно неоснован, па предлагач неосновано у жалби указује на погрешну примену материјалног права.

Из изнетих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 18. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Одлуку као у ставу другом изреке, Врховни суд је донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, у вези одредбе члана 28. и 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, пошто предлагач није успео у жалбеном поступку, па му не припада право на накнаду трошкова тог поступка.

Судија
Марина Милановић, с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења није дозвољена жалба у смислу одредбе члана 21. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић